

**A NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGI JOGOK
ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSÁNAK IRODÁJA**
Kodifikációs és Koordinációs Főosztály
1051 Budapest, Nádor u. 22.
1387. Budapest, Pf. 40.
Tel./fax: 475-7149

Tájékoztató **a 2006. évi települési kisebbségi önkormányzati választások** **során tapasztalható visszasságok feltárására irányuló ombudsmani vizsgálat** **megindításáról**

I. A vizsgálat megindítása

A törvényi szabályozás hiányosságai miatt az eddigi általános és időszaki választásokon nem érvényesült az az alkotmányossági követelmény, hogy a kisebbségi önkormányzatokat az általuk képviselt közösségek tagjai hozzák létre.

Az Országgyűlés 2005. október 17-i ülésén elfogadta a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvényt. A jogalkotó a kisebbségi önkormányzatok alkotmányos keretek között történő létrehozását azzal kívánta garantálni, hogy a választójogosultak körének pontos meghatározása érdekében bevezette a kisebbségi választói jegyzék intézményét.

Az új szabályozás szerint a kisebbségi választói jegyzéknek meghatározó szerepe lesz a kisebbségi önkormányzati választások során. Egyrészt azok vehetnek részt a választás folyamatában, akik e nyilvántartásban szerepelnek, másrészt a választást azokon a településeken lehet kitűzni, ahol a jegyzékben szereplő kisebbségi választópolgárok száma eléri a 30-at.

Az új törvényi rendelkezések a kisebbségi választói jegyzék összeállítását és vezetését a választási iroda vezetőjének hatáskörébe utalják. A jegyzékbe való felvétel érdekében a választópolgárnak nyilatkoznia kell az adott nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozásáról. E kérelem jogszerűtlen, visszaélésnek minősülő megtételének azonban semmilyen szankciója nincs, és az elmúlt években tapasztalt jogsértések ellenére a nyilatkozat valódisága – vagyis a választópolgár tényleges identitása – a választási eljárás során továbbra sem vizsgálható.

Az Alkotmánybíróság 45/2005. (XII. 14.) AB határozata csak látszólag oszlatta el a kisebbségi választói jegyzék alkotmányosságával kapcsolatos aggályokat.

Az Alkotmánybíróság ugyan nem hívta fel az Országgyűlést a törvényi szabályozás módosítására, azonban kimondta: *„A nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok létrehozásának joga alapja lehet a kisebbséghez tartozás kinyilvánításával kapcsolatos önrendelkezési jog valamilyen korlátozásának. A kisebbséghez tartozásról szóló valótlan nyilatkozat tömegméretben történő megtétele zavarhatja a kisebbségi önkormányzatok létrehozását. Az ilyen gyakorlattal szemben szükség lehet megfelelő jogszabályok kidolgozására.”*

A kisebbségi biztos álláspontja szerint már most nyilvánvaló, hogy a 2006. évi önkormányzati választások tapasztalatainak felhasználásával ismételen át kell majd tekinteni a törvényi szabályozást. Ennek előkészítése érdekében az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (Obtv.) 16. § (2) bekezdése alapján vizsgálatot indít a kisebbségi önkormányzati választásokon tapasztalható visszasságok feltárására, amelynek keretében javaslatot tesz az orvoslásuk érdekében szükséges intézkedésekre is.

A vizsgálat eredményessége érdekében várjuk a kisebbségi szervezetek, választópolgárok észrevételeit, javaslatait.

Budapest, 2006. május 30.

Dr. Kaltenbach Jenő